

KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

608

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Maria

PRZEKAZUJĄCY

WYKONAWCA SPISU

AD

ROK PRZEKAZANIA

MIJESCOWOŚĆ

Nieciez

GMINA

Nowe Miasteczko

POWIAT

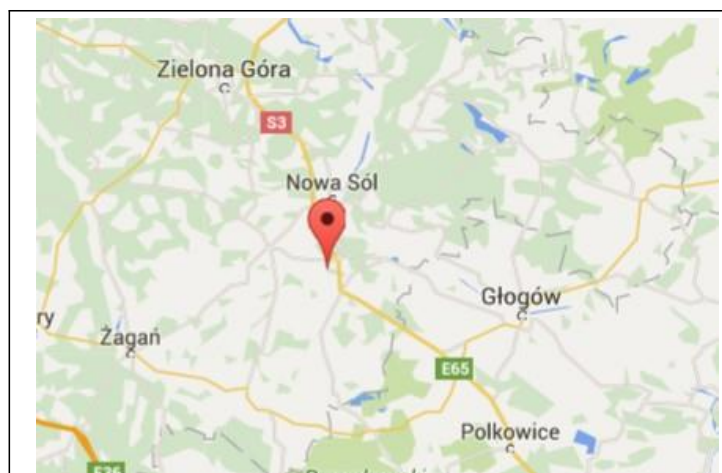
Nowosolski

WOJEWÓDZTWO

lubuskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Nieciez

CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

-

-

ILOŚĆ JEDNOSTEK

-

3

3

ILOŚĆ PODJEDNOSTEK

-

4

4

ILOŚĆ mb

-

ILOŚĆ SKANÓW

-

-

-

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: -

KARTOGRAFIA: karty tytułowe, mapy geologiczne

-

RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Maria		
METODA EKSPLOATACJI	podziemna		
PRZEDSIĘBIORCA	bd		
NAZWA ZŁOŻA	bd		
RODZAJ KOPALINY	węgiel brunatny		
NAZWA TG	bd		
NAZWA OG	bd		
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	1920	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI	1959
KONCESJA I WYGASZENIE	-		

Teren kopalni „Maria” znajduje się w rejonie Wzgórz Dalkowskich, pomiędzy wsiami Nieciecz (niem. Nettschütz) – Bielice (Bielitz) – Lasocin (niem. Lessendorf), w gminie Nowe Miasteczko, powiecie nowosolskim, województwie lubuskim.

Węgiel występował w złożu przeciętnie na głębokości 10–20 m, w pokładzie o miąższości ok. 5–6 m.

Kopalnia rozpoczęła działalność około roku 1920 pod nazwą „Emma” w ramach Gwarectwa „Emma” (własność Märkisches Elektrizitätswerk A.G. w Berlinie). Po wojnie kopalni nadano nazwę „Maria” i włączono ją do Zjednoczenia Przemysłu Węgla Brunatnego z siedzibą w Żarach (1945–1950) oraz we Wrocławiu. Po reorganizacji utworzono kopalnię „Przyjaźń Narodów” z szybami „Maria”, „Henryk” („Mirostowice”) oraz „Babina” („Łęknica”). Eksploatację na terenie kopalni „Maria” zakończono we wrześniu 1959 roku (data oficjalnej likwidacji – 30 czerwca 1960 roku).

W roku 1921 wybudowano dwukomorowy, obmurowany cegłą szyb „Juliusz”, o głębokości 24 m i przekroju 2,3 m x 1,7 m oraz szyby wentylacyjne. Nad szybem „Juliusz” wybudowano wieżę stalową o wysokości 15 m, wyposażoną w elektryczną maszynę wyciągową. Ponadto wydrążono dwa szyby wentylacyjne o głębokości 7 i 19 m oraz upadową. Według niektórych źródeł funkcjonował jeszcze szyb „Kurz Gustaw” (głębokość 23/29 m). Kolejny szyb – „Barbara”, o głębokości 28,62 m, wydrążony w 1944, był wykorzystywany do lipca 1954 roku. Od lat 30. XX w. w kopalni funkcjonowała kolejka linowa, zapewniająca transport urobku do stacji kolejowej Bielice. Po wojnie złożo udostępniano za pomocą szybu „Barbara” (do 1954 roku) oraz upadowych I, II, IIIa, IV.

Bibliografia

1. *Die schlesischen Bergwerke 1938 und die sonstigen betriebenen Bergwerke, selbständigen Betriebsanlagen und unterirdischen Mineralgewinnungsbetriebe im Verwaltungsbezirke des Preußischen Oberbergamts Breslau*, Technisches Bergwerksverzeichnis, Breslau 1938.
2. Jaros J., *Słownik historyczny kopalń węgla na ziemiach polskich*, Katowice 1984.
3. *Kronika kopalni Przyjaźń Narodów, założona w 1961*, mat niepublikowany, Archiwum Stowarzyszenia Geopark Łuk Mużakowa.
4. Niedźwiedzki R., *Górnictwo węgla Wzgórz Dalkowskich*, (w:) Archeologia Przemysłowa w Polsce, tom 2, red. S. Januszewski, Wrocław 2012.
5. Patla A., *Gorący rok. Wspomnienia inżyniera górnika z Ziem Zachodnich 1945–1946*, Katowice 1967.
6. Schiller A., *Die Nettschützer Emmagrube* (w:) *Heimatbuch des Kreises Freystadt Niederschlesien*, Bauten 1925.
7. *Wydobycie węgla brunatnego i rekultywacja terenów pokopalnianych w regionie lubuskim*, red. A. Greinert, Zielona Góra 2015.